

skaper og erfaringer som ingen annen. Hans åpne og vennlige vesen gjør samarbeidet særdeles hyggelig for medarbeiderne.

Det er med stor takk vi også her i «Meddelelser» vil gratulere Aslak Lidtveit med 70 årsdagen, og med det store og fruktbringende arbeid som han har nedlagt i norsk landbruks tjeneste.

O. L.

KORT OVERSIKT OM INTERNATIONAL PEAT CONGRESS I QUEBEC 1968

Av Aasulv Løddesøl.

Den 3. internasjonale myr- og torvkongress med Kanada som vert, ble holdt i Quebec i tiden 18.—23. august 1968. I Myrselskapets «Meddelelser» nr. 4/68, er det gitt en kort historikk om bakgrunnen for dannelsen av et internasjonalt forum med myr- og torvforskning som spesialoppgave. Dette forum — eller selskap — har fått navnet: *International Peat Society* (I.P.S.), som under kongressen i Quebec fikk sin endelige form, idet de av den tidligere *Eksekutivkomité*, foreslåtte «vedtekter» ble enstemmig godkjent. Vi skal følgelig ikke gå i detaljer her når det gjelder historikken, men bare nevne de viktigste merkeperler underveis:

Opptaket til I.P.S. ble tatt allerede under *Verdenskraftkonferansen* i London i 1950 (1). Det har tidligere vært holdt 2 omfattende myr- og torvkonferanser, nemlig i Dublin 1954, med ca. 165 deltakere (2), og i Leningrad 1963, med nærmere 700 deltakere (3). I begge tilfelle omfatter deltakerantallet også damer, som fortrinnsvis deltok av turistmessige grunner.

Quebec-konferansen ble holdt ved det nye *Laval University*, som ligger 7—8 km utenfor byens sentrum. Foruten undertegnede, som er medlem av I.P.S.'s råd, deltok fra Norge direktør *Leif Fr. Koxvold*, forsøksleder *Thorvald Vaage* og disponent *Alf Ording*. Av nordmenn, dessuten student *Tore Koxvold*, som studerte i Chicago, og som var oppført sammen med de amerikanske deltakere.

Antallet av deltakere i kongressen ble av Organisasjonskomitéen oppgitt til ca. 300 fra ca. 15 land. I tillegg til dette kom ca. 50 damer, de aller fleste fra USA og Kanada. Den langvarige postfunksjonærstreiken i Kanada hadde medført at listen over deltakere ikke var helt komplett. De aller fleste foredragene som var anmeldt — i alt ca. 70 — var imidlertid kommet inn i god tid, og forelå stensilert ved kongressens åpning. Dessuten var det tatt korte utdrag av foredragene, som var sendt de deltakere som var anmeldt før poststreiken begynte.

Som vanlig ved slike kongresser ble det under åpningsmøtet holdt en rekke hilsmingstaler, i dette tilfelle av representanter fra den kanadiske føderale regjering, fra provinsen Quebec og fra Quebec City. Organisasjonskomitéens formann, Mr. T. E. Tibbetts, hilste også deltakerne i en kort tale, som ble etterfulgt av korte utredninger om nye retningslinjer for studier av — og utviklingen innen torvsektoren. Mr. Tibbetts holdt dessuten foredrag om *Verdens myr- og torvressurser*. Dette foredraget bygget på innsendte oppgaver fra deltakerlandene, følgelig også fra Norge. Dermed kunne den tekniske del av kongressen begynne.

Manuskriptene til foredragene som var innsendt, var delt i 2 seksjoner:

Seksjon I: Scientific and Engineering.

Seksjon II: Production and Utilization.

Møtene i begge seksjoner foregikk samtidig. Hvert foredrag var begrenset i tid til 15 minutter, med 10 minutter avsatt til spørsmål og diskusjon. Lokalene hvor seksjonsmøtene ble holdt lå nær hverandre, det var følgelig lett for deltakerne å veksle fra den ene seksjon til den andre, og velge de emner som interesserte hver enkelt mest.

Det store teknisk-vitenskapelige materiale (seksjon I), og alt materiale vedkommende produksjonsmetoder og former for rasjonell utnyttelse av deltakerlandenes myr- og torvressurser (seksjon II), som ble fremlagt under kongressen, vil senere bli publisert — på engelsk — og dermed tilgjengelig for alle interesserte. I påvente av dette har Myrselskapet stensilert en fortegnelse over samtlige foredrag og sendt listen til spesielt interesserte. Ved henvendelse til Myrselskapet, som har kopier av de aller fleste foredragene, vil man kunne få de ønskede foredrag utlånt.

I forbindelse med kongressen var det planlagt en ekskursjon til 2 større torvstrø- og torvmoldfabrikker beliggende i nærheten av Rivière-du-Loup i provinsen Quebec. Begge fabrikker tilhører det kjente amerikanske firma: *Premier Peat Moss Producers Ltd.*, som eier 7 slike fabrikker i Kanada. Størrelsen av produksjonen ble anslagsvis oppgitt til ca. 2,5 mill. baller pr. år. Fabrikkene har bl. a. spesialisert seg på produksjon av torvgjødsel o. l. produkter, som overveiende selges på det amerikanske marked. I denne ekskursjonen deltok de aller fleste kongressdeltakere.

Etter kongressen var det planlagt en 3-dagers ekskursjon til Shippigan i provinsen New Brunswick. I denne deltok fra Norge, herrene Ording og Vaage. Også der var det torvstrøproduksjon det gjaldt, og en rekke anlegg tilsluttet *Sphagnum Peat Moss Producers Inc.*, New Brunswick, ble besøkt. Deltakerne fikk oppgitt at størrelsesordenen av produksjonen i denne provinsen dreide seg om 2,5—3,0 mill. baller årlig. Melding om disse ekskursjoner vil også bli tatt inn i Myrselskapets tidsskrift.

Foruten de ekskursjonene som er nevnt foran, var det også plan-

lagt 2 såkalte «*Post-Congress Informal Visits*», den ene til *Holland March* beliggende ca. 50 km nord for Toronto i provinsen Ontario, og den andre til *Peatland Experimental Farm, Colinet*, i provinsen Newfoundland, ca. 90 km sør-vest for St. Johns. Undertegnede valgte den sistnevnte, hvor jeg i 1955, som konsulent for provinsregjeringen i Newfoundland, hadde foreslått at man straks skulle sette i gang prøvedyrking på myr, som da var praktisk talt ukjent i provinsen. Jeg foreslo dessuten at man skulle etablere en underavdeling av «*The Canada Experiment Farm at Mount Pearl*», som ligger ca. 8 km vest for St. Johns (4). Forslaget ble fulgt, og allerede høsten 1955 ble arbeidet med oppdyrking av *Colinet Bog* innledet, og i 1957 ble en såkalt «*Substation*» for myrforsøk og myr dyrking etablert i tilknytning til den foran nevnte *Experiment Farm*. Denne tilhører *Føderalregjeringen* i Ottawa, og eieforholdet til *Colinet*-underavdelingen ble ordnet ved at *Føderalregjeringen* leide ca. 2800 dekar av det store myrområdet ved *Colinet* av *Provinsregjeringen* i Newfoundland.

Det var imponerende å se hva som er utrettet her i løpet av en 10-årsperiode. I alt ca. 2000 dekar av det areal som ble leid var nå under oppdyrking eller fulldyrket. For tiden er ca. 200 dekar utlagt til aktuelle og meget varierte forsøk, ca. 800 dekar var dyrka fellesbeiter, såkalte «*Community pasteures*», på ca. 400 dekar var det utlagt forsøksbeiter og engforsøk, fortrinnsvis for sau, men også enkelte felter for storfe, og ca. 600 dekar var grøftet med åpne grøfter med tanke på fremtidig oppdyrking. Det bør dessuten nevnes at det var oppnådd meget gode resultater bl. a. med eng- og beitedyrking og med flere slags grønnsaker. Alle opplysninger om arealer m. v. har jeg fra den nåværende leder for prosjektet, Mr. A. F. Rayment.

I tillegg til dette var det flere steder på Newfoundland anlagt forsøk med overflatedyrking av myr og fastmark til beiter og høyavl. Jeg besøkte flere av disse feltene, enkelte var vellykkede, mens andre var mer eller mindre mislykket. Dette skyldtes oftest mangelfull overflatebehandling av det øverste torvlaget hvor frøspiringen hadde slått feil. Med andre ord var interessen for kultivering av de Newfoundland-ske myrer — og snaumarker — meget stor. Jeg måtte nå nærmest søke å holde igjen, og mante til *konsentrasjon* om de resultater som var oppnådd, og ikke spre krefter og midler så sterkt at *vedlikeholdet* ble glemt. I første rekke gjaldt dette vedlikehold av kanaler og samlegrøfter, det var nemlig tegn til forsumpning enkelte steder.

Også forsøksvesenet var blitt sterkt utbygget i samsvar med innsatsen på myr dyrkingssektoren. Den tidligere forholdsvis beskjedne forsøksfarmen for fastmarksjord på Mount Pearl, var utbygget til også å omfatte myrforsøk og forsøk i forbindelse med skogreising på Newfoundland. Her var det nå reist et moderne institusjonsbygg med kontorer, laboratorier, bibliotek, tegnerom m. m., og dessuten bygget flere drivhus. Selve forsøksfarmen, som ble etablert kort tid etter at Newfoundland var blitt en kanadisk provins i 1949, er ca. 730

dekar stor. Av dette areal er ca. 390 dekar dyrket og disponibelt for ulike slags forsøk, bl. a. hadde man for tiden spesialisert seg på bekjempelse av potetsykdommer.

Hva har så den sterke utbyggingen av *forsøksvesenet innen landbrukssektoren* på Newfoundland kostet? Ifølge de opplysninger jeg fikk på kompetent hold, dreide det seg om nærmere 1 mill. dollars. Dette er en stor sum for en liten provins hvor det bor ca. 1/2 mill. mennesker. Riktignok har Føderalregjeringen i Ottawa støttet godt opp om tiltaket som tar sikte på å bygge ut næringslivet i provinsen, men initiativet må komme fra provinsen det gjelder. På dette område står Newfoundland sterkt, etter det jeg kan skjønne.

* * *

Det vil gå fram av oversikten som her er gitt at det ved kongressen — og de etterfølgende ekskursjoner — ble tatt opp spørsmål av så vel teoretisk som praktisk art innen myr- og torvsektoren. Det kan selvsagt diskuteres om nytten av slike store arrangementer tilsvarende alt arbeidet — og utgiftene — som følger med. Personlig tror jeg at internasjonalt samarbeid også på dette område har stor betydning for utviklingen. Bevis for dette ser jeg i det faktum at kongressene rekrutteres av så vel forskere som praktikere, og i at samarbeidet mellom representanter fra begge leirer er det aller beste. Med andre ord tror jeg at kombinasjonen av teoretisk-vitenskapelig forskning og praktiske resultater og erfaringer, har i myr- og torvkonferansene funnet et forum som vanskelig vil kunne erstattes på annen — og bedre — måte.

Litteraturhenvisninger.

1. *Aasulv Løddesøl*: Internasjonalt samarbeid innen myr- og torvforskning. Medd. fra D.n.m., nr. 4 — 1968.
2. *Aasulv Løddesøl*: Fra myr- og torvkonferansen i Dublin 1954. Medd. fra D.n.m., nr. 4 — 1955.
3. *Aasulv Løddesøl*: Inntrykk fra 2. internasjonale myr- og torvkonferanse, Leningrad 1963. Medd. fra D.n.m., nr. 6 — 1964.
4. *Aasulv Løddesøl*: On the Investigation and Utilization of the Bogs of Newfoundland. Oslo, November 1955.